

LBRIS

We know
books

toate păcatele noastre

MIHAIL VICTUS

Prefață de Ioana Hodârnu

LITERA
București

LIBRIS

We know
books

I

Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ și că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău.

Geneza 6:5

Geștul de-a întinde mâna și a-mi salva fratele venea după o atât de lungă așteptare, încât orice altceva s-a pierdut undeva în decor. Nici măcar nu existase un strigăt de ajutor, dar știam că Horia nu l-ar fi cerut oricum, indiferent dacă faptul că se zbătea să rămână la suprafață nu era doar o figură de stil exagerată a situației în care se găsea. Îmi dau seama că prin graba aia cu care am condus până la gară, ignorând regulile pe care de obicei le respect cu sfințenie și evitând la limită cel puțin două accidente, nu mi-am exprimat neapărat nerăbdarea de a-l ajuta pe el, adică a fost și asta într-o măsură oarecare, dar mult mai puternic am resimțit impulsul că vreau să-l protejez, de parcă ar fi fost dreptul meu și nimeni n-ar fi trebuit să îndrăznească să mi-l refuze, nimeni, și cu atât mai puțin Horia. Probabil că, odată cu trecerea timpului, afecțiunea pentru el devenise una maternă. Diferența de vârstă dintre noi, de numai un an, jucase un rol prea mic în privința asta. Nevoia de a-l proteja a răbufnit cumva din mine, mă credeam capabilă să calc în picioare pe oricine mi s-ar fi

pus împotriva. Nenorociiții ăia care îndrăzneau să încerce să-l scoată vinovat de niște fapte pe care nu-l vedeam în stare să le înfăptuiască vreodată, ceea ce pentru mine era o dovadă mai mult decât suficientă a nevinovăției lui, nenorociiții ăia aveau să afle că nu-și găsiseră omul potrivit de care să-și bată joc, nu cu o soră ca mine, care putea să demonstreze lumii întregi cât de mult greșeau. Cu atitudinea asta de protectoare, după ce abia găsisem un loc unde să strecur mașina și-i dădusem unui aurolac cincii lei, ca o asigurare că nu avea să-mi dezumfle vreo roată, m-am dus să-l întâlnesc pe Horia pe peronul unde sosea trenul dinspre Giurgiu.

Trecuseră câteva luni de când îmi văzusem ultima dată fratele și totuși, așa cum l-am găsit, stând în picioare, sprijinit de un stâlp și cu brațele atârând pe lângă el, independente parcă de restul trupului, ca niște proteze, am avut senzația că trecuseră o mulțime de ani între timp. M-a întâmpinat cu zâmbetul ăla dintotdeauna, poate puțin mai dezorientat și puțin mai vinovat. L-am strâns în brațe și atunci mi-am dat seama cât de mult slăbise. De aceea mi se păruse atât de îmbătrânit. Ochiul i se adânciseră în orbite, iar formele pomeților și ale maxilarului se vedeau clar sub stratul subțire de piele. Rămânea oricum un bărbat atrăgător și nu mi-a plăcut gândul care mi-a trecut prin minte în momentul respectiv, și anume că era plauzibil ca o puștoaică, abia intrată în pubertate, să se

îndrăgostească de el. Cred că ăla a fost primul moment când am luat în considerare cu adevărat cealaltă alternativă, a vinovăției. Dar m-am grăbit să resping ideea: Horia nu putea să fie responsabil de sentimentele pe care le aveau alte persoane în privința lui, nu depindea de el.

Salut, a zis după ce l-am eliberat din îmbrățișare. Arăți de parcă te-ai fi hrănit doar cu iarbă, am zis. A scos Ahm-ul ăla atât de obișnuit lui, folosit în diverse ocazii, uneori intonându-l ca pe-o întrebare, și alteori ca pe-o ironie sau o aprobare, de astă dată folosit ca să-mi sugereze să schimb subiectul. Am făcut semn cu capul spre rucsacul din spatele lui. Astea sunt toate bagajele? am întrebat. A săltat din umărul stâng, a scuză.

Nu mă mut la tine, a zis, stau doar puțin.

Cât de puțin?

Poate trei, maximum patru zile. Poate doar două.

Știi doar că poți să stai cât vrei, oricât va fi nevoie.

Aș fi preferat să nu fi fost nevoie. Tania ce părere are? A avut ceva de zis în privința asta?

Am fost amândouă de acord că așa e cel mai bine.

Ne-am continuat drumul până la mașină în tăcere, Horia cu mersul lui apăsat și sigur, chiar și acum, când probabil toate i se păreau lipsite de siguranță, iar eu cu pași largi și rezezi, de parcă am fi fost urmăriți și voiam să

mă fac nevăzută mai repede. De obicei merg încet, ca o persoană care nu s-a grăbit niciodată în viață. Sunt conștientă că din cauza asta, din cauza încetinelii mele, nu doar la mers, ci cam în tot ce înseamnă mișcare fizică, unii oameni mă consideră molatică, ceea ce oricum nu mă deranjează. Îmi place la nebunie stilul ăsta al tău, mi-a spus într-o zi Tania, felul în care faci cu atenție și fără să te grăbești și cel mai neînsemnat lucru, cum ar fi, de exemplu, să prepari un sandwich sau o limonadă, arăți ca și cum ai aprecia fiecare moment, eu simt o stare de fericire și doar dacă mă uit la tine. Până atunci nu mă gândisem cu adevărat la așa-zisa mea încetineală, nu îndeajuns încât să-i caut o explicație, dar mi-a plăcut mult ce a spus ea și, după ce m-am gândit serios, am ajuns la concluzia că are dreptate. Sunt capabilă să mă bucur de o trândăveală de vară, întinsă la umbră și cu o băutură răcoritoare lângă mine, la fel cum sunt capabilă să mă bucur de cele câteva minute cât aștept să fiarbă apa în ibric, să adaug cafeaua și să-i trag încet în plămâni aroma. Senzațiile pot fi complet diferite, ce vreau totuși să spun e că ambele îmi pot transmite aceeași stare de bine. Savurez fiecare clipă, așa cum a precizat Tania. Ea, în schimb, are o fire ceva mai vulcanică, ceea ce mi se întâmplă și mie câteodată, însă extrem de rar, cum ar fi condusul ăla haotic până la gară. Țin minte că în prima noastră etapă, Tania se stăpânea cu greu să nu răbufnească de fiecare

dată când o supăra câte ceva, iar asta, doar fiindcă știa că m-ar fi deranjat pe mine. Apoi a găsit un echilibru, acum se enervează doar când are motive întemeiate. Propunerea de a-l invita pe Horia să stea la noi a primit-o totuși cu mai multă înțelegere decât anticipasem. Are nevoie de ajutorul meu, insistasem după ce văzusem că întârzie cu răspunsul. Se întâmpla cu doar două zile în urmă. Era sâmbătă seara, ne întorseserăm de la Teatrul Național, unde se jucase comedia *Orchestra Titanic*, pusă în scenă de Felix Alexa și având un Claudiu Bleonț fermecător în rolul principal, mâncam o salată de fructe și discutam despre unele faze din piesă, înainte de-a strecura eu chestia cu frate-meu. Mai abordaserăm subiectul între timp, și Tania încheia de fiecare dată prin a mă asigura că nu putea fi altfel decât imparțială. Eu poate că aveam nevoie să mă susțină, dar nu voiam să-i obțin aprobarea cu forța. Nu-mi place să mă îmbăt cu apă rece, cum s-ar zice. Stabilisem deja, deocamdată doar pentru mine, că Horia era nevinovat și, mai înainte de-a încerca să demonstrez asta tuturor, trebuia să i-o arăt Taniei, aveam nevoie de susținerea ei sinceră și deplină. Cum altfel puteam să o conving, dacă nu prin apropierea de fratele meu? Știam că nu există o simpatie reciprocă între ei, dar nici nu se detestau. În rarele noastre întâlniri în grup îi vedeam cum se respectă și nu-mi amintesc de nicio discuție serioasă în contradictoriu purtată doar între ei,

poate doar câteva împunsături întâmplătoare. În felul ăsta, prin a se strădui să fie aproape mereu politicoși, ca niște jucători defensivi, nu puteau ajunge să se cunoască. Începi să înțelegi cu adevărat un om abia după ce-l vezi trecând de la o stare la alta, când îl surprinzi cum râde sau se supără, după cum îi vine, fără a se abține. Asta îmi doream totodată de la acea găzduire a lui frate-meu, pe lângă dorința de a-l smulge din ghearele prădătorilor, îmi doream ca Tania să-l vadă în mediul lui și să ajungă să-l cunoască. Atunci avea să-mi dea dreptate.

L-ai întrebat dacă vrea ajutorul tău? mi-a răspuns în cele din urmă

Doar pentru câteva zile, nu mai mult, am ocultat eu subiectul.

În ce fel crezi că-l va ajuta asta?

Cel puțin, nu va fi singur.

Ce nu înțeleg eu e de ce continui să-l dădăcești, ca pe un copil. E ditamai omul, capabil să-și poarte singur de grijă.

Te deranjează atât de mult?

Nu, vorbeam în general. Acum e posibil să ai dreptate, are nevoie să se detașeze puțin. Poate că va deveni mai rezonabil și îmi va da voie să-i angajez un avocat bun.

E prea orgolios ca să accepte.

Se pare că e o trăsătură de familie.

Am înghiontit-o cu cotul și-n felul ăsta subiectul a fost încheiat și decizia luată. A doua zi m-am asigurat că totul era în ordine în dormitorul și

baia oaspeților, am pus pe noptieră o fotografie înrămată cu mine și Horia, pe la vreo cinci-șase ani, el costumat în marinar, iar eu în războinic indian, apoi mi s-a părut că exagerasem, așa că am dus fotografia în sufragerie, de unde o luasem, iar în ziua următoare Horia se afla deja în dreapta mea, tăcut și abia mișcându-se uneori, atâta doar cât să pară că e viu, în timp ce eu făceam mașina să înainteze cu prudență spre celălalt capăt al orașului. Ai nevoie de-o tunsoare și de-un bărbierit, i-am zis după ce m-am uitat la părul crescut în dezordine, aproape atingându-i umerii, și la barba cu mai multe fire albe decât îmi aminteam. Ahm, a făcut cu indiferență. Mă obișnuisem încă de când eram copii cu muțenia aia a lui, pe care cei mai mulți o confundau cu timiditatea, cu toate că nu se ferea niciodată să-și spună părerile, atunci când simțea nevoia sau când îl supăra ceva. Anunțul făcut de el, în timpul unei mici petreceri, că avea să urmeze o carieră de profesor de istorie, a fost un șoc pentru toată lumea prezentă, adică vreo patru prieteni, incluzându-mă și pe mine. Vezi că acolo chiar trebuie să vorbești, l-am avertizat eu, altcineva a continuat să-l ironizeze, Ai grijă să începi să-ți antrenezi vocea, și am continuat în felul ăsta o vreme, iar Horia râdea împreună cu noi. Poate că o să le pun elevilor documentare și diafilme, s-a luat singur în răs și, mai înainte de-a se opri cu totul râsetele, s-a pornit să vorbească despre evoluția omului și începuturile civilizației, pe un

ton antrenant și intens, de parcă ne-ar fi citit dintr-o carte cu povești. Noi îl ascultam fără să ne mișcăm, am fi fost în stare să stăm așa ore întregi, nu știu în ce măsură deveniserăm subjugati de cele povestite și cât de mult de transformarea aia neașteptată, cert e că n-am mai făcut bășcălie pe seama lui în ceea ce privea cariera de profesor, nicio altă meserie nu i s-ar fi potrivit la fel de bine. Fratele meu avea de atunci o fire previzibilă, constantă în cea mai mare parte și, din cauza asta, cu surprinzătoare abateri.

Așteptând la primul semafor, i-am privit profilul.

De când n-ai mai mâncat ceva gătit? i-am zis, așa cum ar face o mamă cu copilul reîntâlnit după o lungă perioadă.

Ei bine, chiar de aseară, s-a încruntat el.

Ce?

Cartofi prăjiți.

Aia nu e mâncare.

Lumina verde mi-a dat voie să fac mașina să ruleze mai departe pe șosea. Pentru mine, tot ce bag în stomac se numește mâncare, a ținut Horia să aibă ultimul cuvânt și m-am abținut să-i explic importanța alimentelor și modul în care ne hrănim, pentru că nu-mi place să port conversații lungi dacă sunt la volan. El nu m-ar fi ascultat oricum, doar ar fi îngânat ceva și ar fi continuat să stea nemișcat acolo, în mașină, dar mai mult în afara ei, cu gândurile și preocupările lui, atât de rar împărtășite altora. Cumva i-am înțeles nevoia de-a se distanța. Era o alegere. M-a supărat, în schimb, gândul că eu n-am făcut excepție de la regulă, poate doar într-o mică

măsură. Aș fi vrut să aibă curajul să-mi vorbească, nu doar fiindcă se întâmpla să fim frați, cât mai ales pentru anii de copilărie și adolescență, când între noi exista o apropiere deosebită, ca între niște prieteni legați prin jurământ. Nu mă purtam ca o soră mai mare și nici el nu mă trata în felul ăsta, cu excepția cazurilor în care ni se reamintea, când trebuia să pozăm împreună cu părinții într-o familie reușită, să arătăm ca niște copii ascultători, să nu deschidem niciodată gura neinvitați când vorbeau cei mari, să-i salutăm și să le răspundem cu politețe, să nu-i contrazicem, astea și altele asemenea fiind valabile când ieșeam cu toții în oraș, când mergeam în vizite la neamuri și prieteni de familie sau când aveam vizitatori. Reușeam amândoi să părem credibili, deși ne prefăceam. Nu erau interpretări sincere. Uneori le exageram dinadins și ne transmiteam semne unul altuia când adulții nu ne vedeau, îi maimuțăream și râdeam de ei pe îndelete. Voiam să stăm afară, să alergăm prin iarbă, să ne închidem în camera mea, pentru a juca poker și a citi povești de groază, orice altceva în loc să fim obligați să-i zâmbim docili unei mătuși oarecare, și, fiindcă nu puteam, ne răzbunam prin a le pune coarne când nu erau atenți, ne prefăceam că le băgăm degetele în fund sau că le tragem câte-un șut și ne țineam cu mâinile de burți și ne astupam gurile, ca să nu izbucnim în râs.

Din același motiv, din dorința de răzvrătire, într-o vară, când eu aveam paispe ani, iar Horia treispe, am fugit de la biserică, acolo unde tata ne ducea în fiecare duminică, de sărbători și câteodată fără să aibă vreun motiv. Eram norocoși oricum să mergem la o biserică unde enoriașii stăteau așezați pe grupe, femei, bărbați, copii, și că se umplea mai mereu până la refuz, ceea ce ne ajuta să ne strecurăm afară fără a fi depistați, bazându-ne pe faptul că tata nu s-ar fi dezlăpuit niciodată de strană, unde le ținea isonul cu evlavie cântăreților oficiali. Cât despre mama, ea rămânea aceeași femeie docilă și inofensivă dintotdeauna.

Pe-atunci locuiam într-un sat de la periferia Capitalei. De multe ori, în zilele călduroase, ne strângeam un grup, format în majoritate din băieți, și mergeam să ne răcorim într-o baltă aflată la vreun kilometru depărtare de sat, căreia i se spunea Râpa Roșie, dintr-un motiv inexplicabil mie, mă gândeam că din cauza pământului, dar pământul avea o culoare întunecată, cu nicio nuanță de roșu. Era un șanț întins de-a lungul căii ferate, în formă de semicerc, poziționat într-o vale care în sezonul ploios se umplea cu apă, având la ambele capete niște bălți plate și întinse, împrejmuite de stufăriș și mici dealuri de pământ. Locul preferat de scaldă era o porțiune cam de patru metri pătrați, în formă de jumătate de cerc, lipsită de buruieni, pe malul căreia se afla un bloc de beton dreptunghiular,